

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

ORTA ÖĞRETİM PROJESİ

HARİTA-TAPU-KADASTRO

**SUÇ ÇEŞİTLERİ
380H00025**

Ankara, 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. SUÇ ŞEKİLLERİ	3
1.1. Kişilere Karşı Suçlar.....	3
1.1.1. Hayata Karşı Suçlar.....	4
1.1.2. Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar.....	5
1.1.3. Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar	5
1.1.4. Hürriyete Karşı Suçlar.....	6
1.1.5. Şerefe Karşı Suçlar.....	7
1.1.6. Özel Hayata ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar	8
1.1.7. Mal Varlığına Karşı Suçlar	8
1.2. Topluma Karşı Suçlar	10
1.2.1. Genel Tehlike Yaratan Suçlar	10
1.2.2. Çevreye Karşı Suçlar.....	12
1.2.3. Kamunun Sağlığına Karşı Suçlar	12
1.2.4. Kamu Güvenine Karşı Suçlar.....	13
1.2.5. Kamu Barışına Karşı Suçlar	14
1.2.6. Ulaşım Araçlarına veya Sabit Platformlara Karşı Suçlar	15
1.2.7. Genel Ahlak Karşı Suçlar	15
1.2.8. Aile Düzenine Karşı Suçlar.....	15
1.2.9. Ekonomi, Sanayi ve Ticarete İlişkin Suçlar	16
1.2.10. Bilişim Alanında Suçlar	17
1.3. Millete ve Devlete Karşı Suçlar.....	18
1.3.1. Kamu İdaresinin Güvenilirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar	18
1.3.2. Adliye Karşı Suçlar	21
1.3.3. Devletin Egemenlik Alametlerine ve Organlarına Karşı Suçlar	23
1.3.4. Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar.....	23
1.3.5. Anayasal Düzene Karşı Suçlar.....	24
1.3.6. Millî Savunmaya Karşı Suçlar	25
1.3.7. Devlet Sırlarına Karşı Suçlar.....	25
1.3.8. Yabancı Devletlerle Olan İlişkilere Karşı Suçlar	26
UYGULAMA FAALİYETİ	27
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	29
ÖĞRENME FAALİYETİ -2	31
2. DAVA VE CEZANIN DÜŞMESİ.....	31
2.1. Sanık veya Hükümlünün Ölümü.....	31
2.2. Af.....	32
2.3. Zaman Aşımı	32
2.4. Şikâyetten Vazgeçme.....	33
2.5. Uzlaşma	34
2.6. Ön Ödeme.....	35
UYGULAMA FAALİYETİ	36
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	38
MODÜL DEĞERLENDİRME	40
CEVAP ANAHTARLARI.....	42
KAYNAKÇA.....	43

AÇIKLAMALAR

KOD	380H00025
ALAN	Harita-Tapu-Kadastro
DAL/MESLEK	Tapuculuk
MODÜLÜN ADI	Suç Çeşitleri
MODÜLÜN TANIMI	Türk Ceza Kanunu'nda belirtilen suç unsurlarını kavrayabilme becerisinin kazandırıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Ceza ve Suç modülünü başarmış olmak
YETERLİK	Suç şekillerini ve cezanın düşmesini yorumlamak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Türk Ceza Kanunu'na uygun olarak suç unsurlarını ve ceza ilişkisini düşüren sebepleri kavrayabileceksiniz. Amaçlar 1. Türk Ceza Kanunu'na uygun olarak suç şekillerini kavrayabileceksiniz. 2. Türk Ceza Kanunu'na uygun olarak dava ve cezanın sona ermesini gerektiren nedenleri yorumlayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Sınıf ortamı Donanım: Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Türk Ceza Kanunu, kütüphane, örnek olay incelemeleri, kitle iletişim araçları, yansıtıcı (projeksiyon)
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma, eşleştirme vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Suçlu suç teşkil eden hareketi yapan kimsedir. Suç faili olabilmek için insan olmak ve hayatta bulunmak yeterlidir. Bu nedenledir ki suç insanlık tarihi kadar eski bir olgudur.

Suç adalete dolayısıyla topluma yönelmiş bir sosyal tehlikedir. Hukuk düzeni bu tehlikenin önüne geçmek için tehlike olarak nitelendirilen fiillere yaptırım uygular, cezalandırır. Günümüz hukukçuları arasında geçerli olan görüşe göre toplumun tesisinde rol oynayan en önemli faktör suç ve cezalardır.

Her hukuk düzeninin suç ve onun karşılığı olan ceza anlayışı farklı olmuştur. Her toplum kendi anlayışına göre işlenen suçları cezalandırma yoluna gitmiş ve insanlık geliştikçe suçların karşılığı olan ceza yaptırımları da toplumlarla beraber gelişmiştir.

Günümüz Türk hukukunda suç, şu şekilde tarif edilmiştir: İsnat yeteneğinde olan bir kişinin kusurlu iradesinin meydana getirdiği bir hareketin sonucu olan, kanunda yazılı tipe uygun, hukuka aykırı ve yaptırım olarak bir cezanın uygulanmasını gerektiren eylem. Yani suç karşılığı ceza olan hukuk dışı bir eylemdir. Hangi eylemin bu nitelikte olduğu ve bu eylemin karşılığı (müeyyidesi) olan cezayı kanun tayin eder.

Hukuka aykırı bir fiile uygulanan yaptırım ceza ise bu fiil suçtur. Dolayısıyla suç, kanunun ceza tehdidiyle yasaklanmış olduğu fiillerdir. Suçlar geneldir, yani suçu herhangi bir kimse işleyebilir.

İki bölümden oluşan bu çalışmanın ilk bölümünde Türk Ceza Kanunu'nda tanımlanan suç şekilleri ele alınmıştır. İkinci bölümde ise dava ve cezanın düşmesi sebepleri ve şartları ile açıklanmıştır. Bu bilgiler ışığında suç şekilleri modülü ceza hukukuna uygun olarak suç unsurları ve ceza ilişkisini düşüren sebeplerin öğretimine yönelik olacaktır.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Türk Ceza Kanunu'na uygun olarak suç şekillerini kavrayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Edinebildiğiniz gazete dergi vb. yazılı haber kaynaklarında sizce suç sayılabilecek haberleri çıkararak bunları kişilere karşı, topluma karşı ve millete ve devlete karşı suçlar başlıkları altında ve her başlıkta en az iki haber olacak şekilde sınıflandırmaya çalışınız.

1. SUÇ ŞEKİLLERİ

Türk Ceza Kanunu özel hükümler başlığı altında yer verdiği suç şekillerini, “uluslararası suçlar”, “kişilere karşı suçlar”, “topluma karşı suçlar” ve “millete ve devlete karşı suçlar” olmak üzere dört başlık altında toplamıştır.

1.1. Kişilere Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu, “Kişilere karşı suçlar” başlığı altında 7 çeşit suç tarif etmiştir. Bunlar aşağıdaki şemada verilmiştir (bk. Şema 1.1).

Resim 1.1: Kişilere karşı suç

Resim 1.2: Kişilere karşı suç

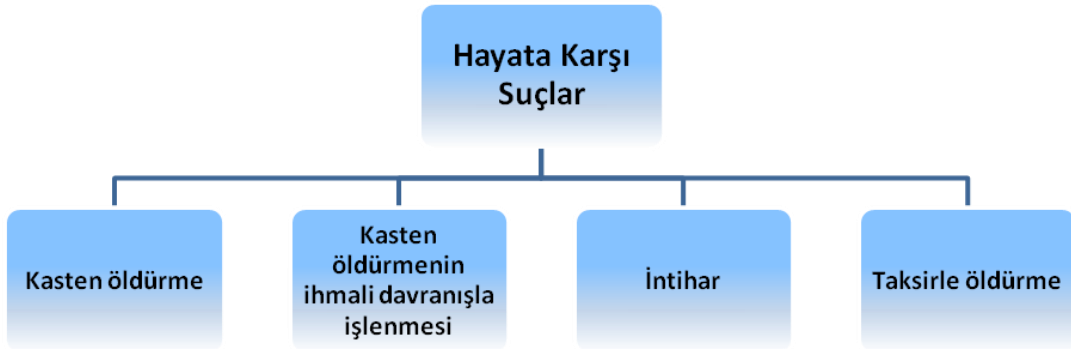

Şema 1.1: Kişilere karşı suçlar

1.1.1. Hayata Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan kişilere karşı işlenen suç çeşitlerinden “Hayata karşı işlenen suçlar” şunlardır:

- Kasten öldürme
- Kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesi
- İntihar (başkasını intihara azmettirme)
- Taksirle öldürme (taksirle bir insanın ölümüne neden olma)

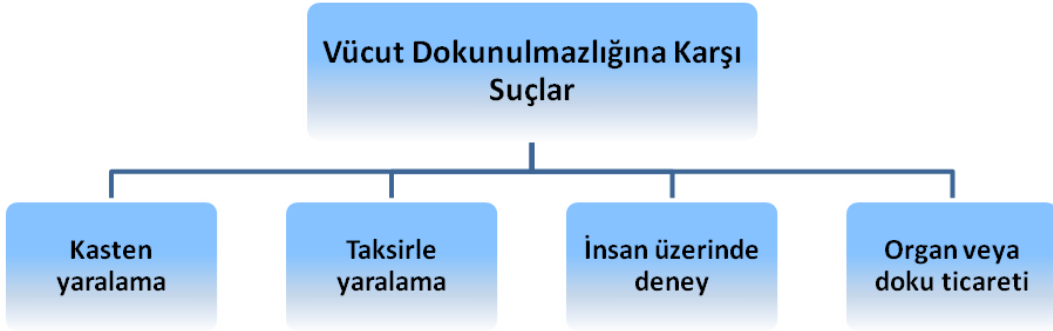
Şema 1.2: Hayata karşı suçlar

1.1.2. Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan kişilere karşı işlenen suç çeşitlerinden bir diğeri “vücut dokunulmazlığına karşı suçlar” şunlardır:

- Kasten yaralama
- Taksirle yaralama (taksirle başkasının vücuduna acı verme veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olma),
- İnsan üzerinde deney (insan üzerinde bilimsel bir deney yapma)
- Organ veya doku ticareti (hukuken geçerli rızaya dayalı olmaksızın kişiden organ alma)

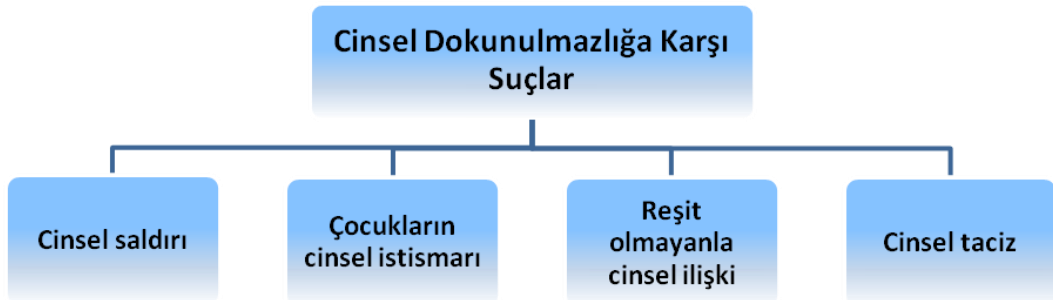

Şema 1.3: Vücut dokunulmazlığına karşı suçlar

1.1.3. Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan kişilere karşı işlenen suç çeşitlerinden “cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar” şunlardır:

- Cinsel saldırı (cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığını ihlal etme)
- Çocukların cinsel istismarı (çocuğu cinsel yönden istismar etme)
- Reşit olmayanla cinsel ilişki (cebir, tehdit ve hile olmaksızın on beş yaşını bitirmemiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunma)
- Cinsel taciz (bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz etme)

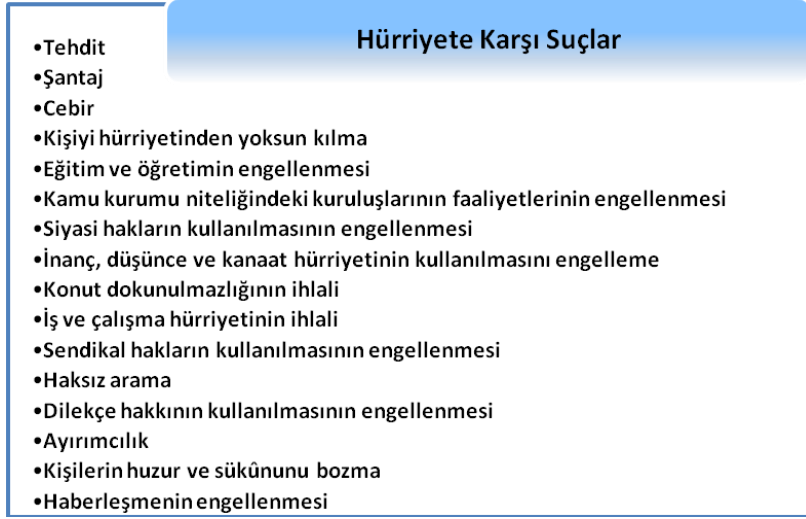

Şema 1.4: Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar

1.1.4. Hürriyete Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan, kişilere karşı işlenen suç çeşitlerinden “hürriyete karşı suçlar” şunlardır:

- Tehdit
- Şantaj
- Cebir (bir şeyi yapması veya yapmaması ya da kendisinin yapmasına müsaade etmesi için bir kişiye karşı cebir kullanılması)
- Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma (bir kimseyi hukuka aykırı olarak bir yere gitmek veya bir yerde kalmak hürriyetinden yoksun bırakma)
- Eğitim ve öğretimin engellenmesi
- Kamu kurumu veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinin engellenmesi
- Siyasi hakların kullanılmasının engellenmesi
- İnanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme
- Konut dokunulmazlığının ihlali (bir kimsenin konutuna, konutunun eklentilerine rızasına aykırı olarak girme veya rıza ile girdikten sonra buradan çıkmama)
- İş ve çalışma hürriyetinin ihlali
- Sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi (bir kimseye karşı bir sendikaya üye olmaya veya olmamaya, sendikanın faaliyetlerine katılmaya veya katılmamaya, sendikadan veya sendika yönetimindeki görevinden ayrılmaya zorlamak)
- Haksız arama (hukuka aykırı olarak bir kimsenin üstünü veya eşyasını arama)
- Dilekçe hakkının kullanılmasının engellenmesi (kişinin belli bir hakkı kullanmak için yetkili kamu makamlarına verdiği dilekçenin hukuki bir neden olmaksızın kabul edilmemesi)
- Ayırmacılık (kişiler arasında dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım yapma)
- Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma (huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla bir kimseye ısrarla telefon edilmesi, gürültü yapılması ya da aynı maksatla hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulması)
- Haberleşmenin engellenmesi (kişiler arasındaki haberleşmenin hukuka aykırı olarak engellenmesi)

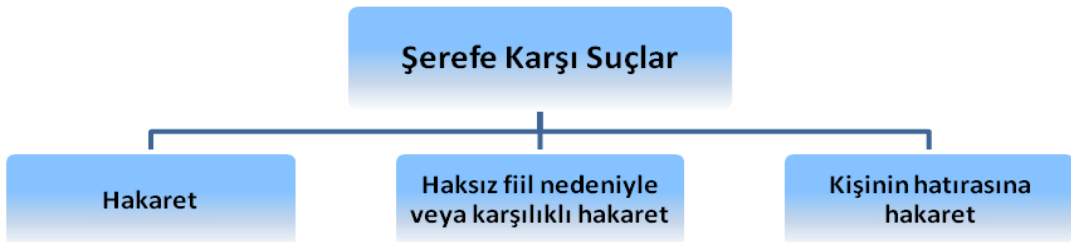

Şema 1.5: Hürriyete karşı suçlar

1.1.5. Şerefe Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan, kişilere karşı işlenen suç çeşitlerinden “şerefe karşı suçlar” şunlardır:

- Hakaret
- Haksız fiil nedeniyle veya karşılıklı hakaret (hakaret suçunun haksız bir fiile tepki olarak işlenmesi hâli)
- Kişinin hatırasına hakaret (bir kimsenin öldükten sonra hatırasına en az üç kişiyle ihtilat ederek hakaret etme)

Şema 1.6: Şerefe karşı suçlar

1.1.6. Özel Hayata ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'nca tanımlanan, kişilere karşı işlenen suç çeşitlerinden “özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlar” şunlardır:

- Haberleşmenin gizliliğini ihlal
- Kişiler arasındaki konuşmaların dinlenmesi ve kayda alınması
- Özel hayatın gizliliğini ihlal
- Kişisel verilerin kaydedilmesi
- Verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme (kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına verme, yayma veya ele geçirme)
- Verileri yok etmeme (kanunların belirlediği sürelerin geçmiş olmasına karşın verileri sistem içinde yok etmekle yükümlü olanların görevlerini yerine getirmemeleri)

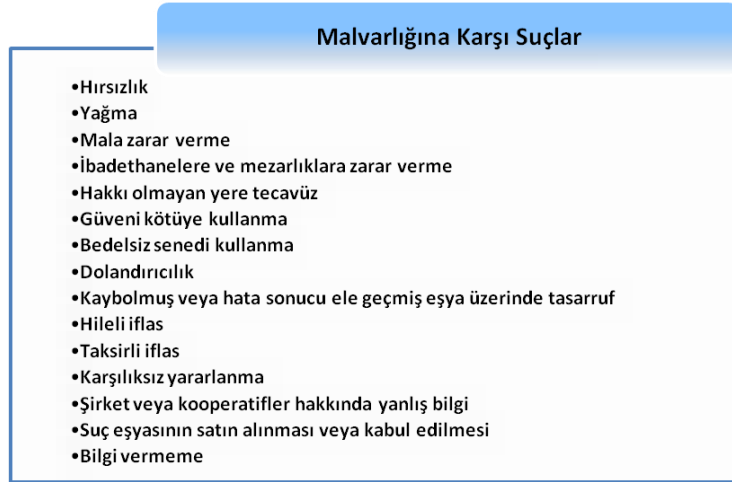
Şema 1.7: Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlar

1.1.7. Mal Varlığına Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'nca tanımlanan, kişilere karşı işlenen suç çeşitlerinden “malvarlığına karşı suçlar” şunlardır:

- Hırsızlık
- Yağma
- Mala zarar verme
- İbadethanelere ve mezarlıklara zarar verme
- Hakkı olmayan yere tecavüz (bir hakka dayanmaksızın kamuya veya özel kişilere ait taşınmaz mal veya eklentilerini malikmiş gibi tamamen veya kısmen işgal etme veya sınırlarını değiştirme veya bozma veya hak sahibinin bunlardan kısmen de olsa yararlanmasına engel olma)
- Güveni kötüye kullanma (başkasına ait olup da belirli bir şekilde kullanmak üzere zilyetliği kendisine devredilmiş olan mal üzerinde, kendisinin veya başkasının yararına olarak zilyetliğin devri amacı dışında tasarrufta bulunma veya bu devir olgusunu inkâr etme)
- Bedelsiz senedi kullanma (bedelsiz kalmış bir senedi kullanma)
- Dolandırıcılık
- Kaybolmuş veya hata sonucu ele geçmiş eşya üzerinde tasarruf

- Hileli iflas
- Taksirli iflas (gerekli dikkat ve özenin gösterilmemesi dolayısıyla iflasa sebebiyet verme)
- Karşılıksız yararlanma (otomatlar aracılığı ile sunulan ve bedeli ödendiği takdirde yararlanılabilen bir hizmetten ödeme yapmadan yararlanma)
- Şirket veya kooperatifler hakkında yanlış bilgi (bir şirket veya kooperatifin kamuya yaptıkları beyanlarda ilgililerin zarara uğramasına neden olabilecek nitelikte gerçeğe aykırı önemli bilgiler verme)
- Suç eşyasının satın alınması veya kabul edilmesi (bir suçun işlenmesiyle elde edilen eşyayı satın alma veya kabul etme)
- Bilgi vermeme (bir hukuki ilişkiye dayalı olarak elde ettiği eşyanın, aslında suç işlemek suretiyle elde edildiğini öğrenmesine rağmen, yetkili makamlara bildirimde bulunmama)

Şema 1.8: Malvarlığına karşı suçlar

1.2. Topluma Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu, “Topluma karşı suçlar” başlığı altında 10 çeşit suç tarif etmiştir. Bunlar aşağıdaki şemada verilmiştir (Şema 1.9).

Şema 1.9: Topluma karşı suçlar

1.2.1. Genel Tehlike Yaratan Suçlar

Türk Ceza Kanunu’na tanımlanan, topluma karşı işlenen suç çeşitlerinden “genel tehlike yaratan suçlar” şunlardır:

- Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması
- Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması (yangına, bina çökmesine, toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına neden olan fiilin başkalarının hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından tehlikeli olması hâli)
- Radyasyon yayma (bir başkasını, sağlığını bozmak amacıyla ve bu amacı gerçekleştirmeye elverişli olacak surette radyasyona tabi tutma)
- Atom enerjisi ile patlamaya sebebiyet verme (atom enerjisini serbest bırakarak bir patlamaya ve bu sebeple bir başkasının hayatı, sağlığı veya malvarlığı hakkında önemli ölçüde tehlikeye sebebiyet verme)
- Tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirmesi
- Akıl hastası üzerindeki bakım ve gözetim yükümlülüğünün ihlali (akıl hastası üzerindeki bakım ve gözetim yükümlülüğünün başkalarının hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından tehlikeli olabilecek şekilde ihmal edilmesi)
- İnşaat veya yıkımla ilgili emniyet kurallarına uymama
- Hayvanın tehlike yaratabilecek şekilde serbest bırakılması

- İşaret ve engel koymama (herkesin gelip geçtiği yerlerde yapılmakta olan işlerden veya bırakılan eşyadan doğan tehlikeyi önlemek için gerekli işaret veya engelleri koymama)
- Trafik güvenliğini tehlikeye sokma
- Trafik güvenliğini taksirle tehlikeye sokma (deniz, hava veya demir yolu ulaşımında kişilerin hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından bir tehlikeye taksirle neden olma)

Topluma Karşı "Genel Tehlike Yaratan" Suçlar

- Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması
- Genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması
- Radyasyon yayma
- Atom enerjisi ile patlamaya sebebiyet verme
- Tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirmesi
- Akıl hastası üzerindeki bakım ve gözetim yükümlülüğünün ihlali
- İnşaat veya yıkımla ilgili emniyet kurallarına uymama
- Hayvanın tehlike yaratabilecek şekilde serbest bırakılması
- İşaret ve engel koymama
- Trafik güvenliğini tehlikeye sokma
- Trafik güvenliğini taksirle tehlikeye sokma

Şema 1.10: Genel tehlike yaratan suçlar

1.2.2. Çevreye Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan topluma karşı işlenen suç çeşitlerinden “çevreye karşı suçlar” şunlardır:

- Çevrenin kasten kirlenmesi
- Çevrenin taksirle kirlenmesi (çevreye zarar verecek şekilde atık veya artıkların toprağa, suya veya havaya verilmesine taksirle neden olma)
- Gürültüye neden olma
- İmar kirliliğine neden olma (yapı ruhsatiyesi alınmadan veya ruhsata aykırı olarak bina yapma)

Şema 1.11: Çevreye karşı suçlar

1.2.3. Kamunun Sağlığına Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan topluma karşı işlenen suç çeşitlerinden “kamunun sağlığına karşı suçlar” şunlardır:

- Zehirli madde katma (tüketilecek her çeşit besin vb. zehir katma)
- Bozulmuş veya değiştirilmiş gıda veya ilaçların ticareti
- Kişilerin hayatını ve sağlığını tehlikeye sokacak biçimde ilaç yapma veya satma
- Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti
- Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma
- Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurma
- Zehirli madde imal ve ticareti (içeriğinde zehir bulunan ve üretilmesi, bulundurulması veya satılması izne bağlı olan maddeyi izinsiz olarak üretme, bulundurma, satma veya nakletme)
- Sağlık için tehlikeli madde temini (sağlık için tehlike oluşturabilecek maddeleri çocuklara, akıl hastalarına veya uçucu madde kullananlara verme veya tüketimine sunma)
- Bulaşıcı hastalıklara ilişkin tedbirlere aykırı davranma (bulaşıcı hastalıklardan birine yakalanmış veya bu hastalıklardan ölmüş kimsenin bulunduğu yerin karantina altına alınmasına dair yetkili makamlarca alınan tedbirlere uymama)
- Usulsüz ölü gömülmesi (ölü gömülmesine ayrılan yerlerden başka yerlere ölü gömme)

Kamunun Sağığına Karşı Suçlar

- Zehirli madde katma
- Bozulmuş veya değıştirilmiş gıda veya ilaçların ticareti
- Kişilerin hayatını ve sağığını tehlikeye sokacak biçimde ilaç yapma veya satma
- Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti
- Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma
- Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak
- Zehirli madde imal ve ticareti
- Sağılık için tehlikeli madde temini
- Bulaşıcı hastalıklara ilişkin tedbirlere aykırı davranma
- Usulsüz ölü gömülmesi

Şema 1.12: Çevreye karşı suçlar

1.2.4. Kamu Güvenine Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan topluma karşı işlenen suç çeşitlerinden “kamu güvenine karşı suçlar” şunlardır:

- Parada sahtecilik (memlekette veya yabancı ülkelerde kanunen tedavülde bulunan parayı, sahte olarak üretme vb.)
- Kıymetli damgada sahtecilik (kıymetli damgayı sahte olarak üretme vb.)
- Mühürde sahtecilik (Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ve Başbakanlık tarafından kullanılan mühürü sahte olarak üretme veya kullanma)
- Mühür bozma (kanun veya yetkili makamların emri uyarınca konulan mühürü kaldırma veya konuluş amacına aykırı hareket etme)
- Resmî belgede sahtecilik (bir resmî belgeyi sahte olarak düzenleme, gerçek bir resmî belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değıştirme veya sahte resmî belgeyi kullanma)
- Resmî belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek
- Resmî belgenin düzenlenmesinde yalan beyan (bir resmî belgeyi düzenlemek yetkisine sahip olan kamu görevlisine yalan beyanda bulunma)
- Özel belgede sahtecilik (bir özel belgeyi sahte olarak düzenleme veya gerçek bir özel belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değıştirme ve kullanma)
- Özel belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek (gerçek bir özel belgeyi bozma, yok etme veya gizleme)
- Açığa imzanın kötüye kullanılması (belirli bir tarzda doldurulup kullanılmak üzere kendisine teslim olunan imzalı ve kısmen veya tamamen boş bir kâğıdı, verilme nedeninden farklı bir şekilde doldurma)

Kamu Güvenine Karşı Suçlar

- Parada sahtecilik
- Kıymetli damgada sahtecilik
- Mühürde sahtecilik
- Mühür bozma
- Resmi belgede sahtecilik
- Resmi belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek
- Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan
- Özel belgede sahtecilik
- Özel belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek
- Açığa imzanın kötüye kullanılması

Şema 1.13: Kamu güvenine karşı suçlar

1.2.5. Kamu Barışına Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan topluma karşı işlenen suç çeşitlerinden “kamu barışına karşı suçlar” şunlardır:

- Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit (halk arasında endişe, korku ve panik yaratmak amacıyla hayat, sağlık, vücut veya cinsel dokunulmazlık ya da malvarlığı bakımından alenen tehditte bulunma)
- Suç işlemeye tahrik (suç işlemek için açıkça tahrikte bulunma)
- Suçu ve suçluyu övme
- Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama
- Kanunlara uymamaya tahrik
- Görev sırasında din hizmetlerini kötüye kullanma
- Suç işlemek amacıyla örgüt kurma

Kamu Barışına Karşı Suçlar

- Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit
- Suç işlemeye tahrik
- Suçu ve suçluyu övme
- Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama
- Kanunlara uymamaya tahrik
- Görev sırasında din hizmetlerini kötüye kullanma
- Suç işlemek amacıyla örgüt kurma

Şema 1.14: Kamu barışına karşı suçlar

1.2.6. Ulaşım Araçlarına veya Sabit Platformlara Karşı Suçlar

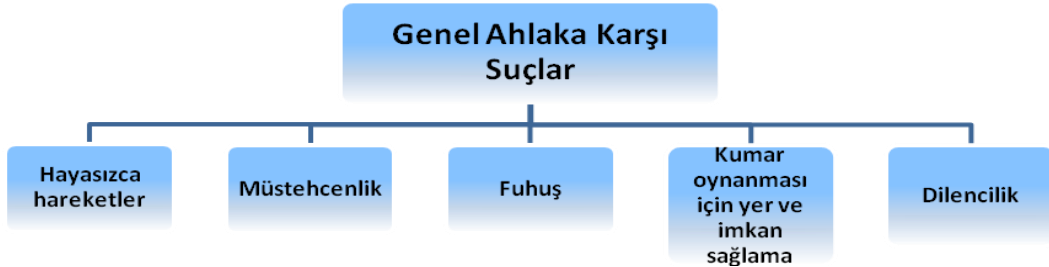
Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan topluma karşı işlenen suç çeşitlerinden “ulaşım araçlarına veya sabit platformlara karşı suçlar” şunlardır:

- Ulaşım araçlarının kaçırılması veya alıkonulması
- Kıta sahanlığındaki veya münhasır ekonomik bölgedeki sabit platformların işgali (kıta sahanlığında veya münhasır ekonomik bölgede kurulmuş sabit bir platformu cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla ele geçirme, zapt etme veya kontrolü altına alma)

1.2.7. Genel Ahlaka Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan topluma karşı işlenen suç çeşitlerinden “genel ahlaka karşı suçlar” şunlardır:

- Hayasızca hareketler (alenen cinsel ilişkide bulunma veya teşhircilik yapma)
- Müstehcenlik
- Fuhuş
- Kumar oynanması için yer ve imkân sağlama
- Dilencilik (çocukları, beden veya ruh bakımından kendini idare edemeyecek durumda bulunan kimseleri dilencilikte araç olarak kullanma)

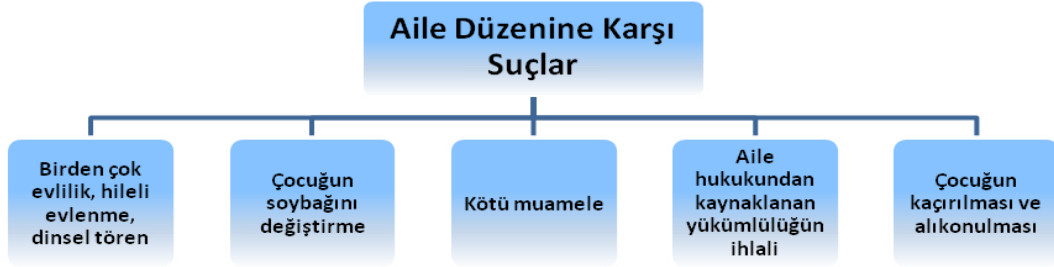

Şema 1.15: Genel ahlaka karşı suçlar

1.2.8. Aile Düzenine Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan topluma karşı işlenen suç çeşitlerinden “aile düzenine karşı suçlar” şunlardır:

- Birden çok evlilik, hileli evlenme, dinsel tören (evli olmasına rağmen, başkasıyla evlenme işlemi yaptırma)
- Çocuğun soy bağına değiştirme (bir çocuğun soy bağına değiştirme veya gizleme)
- Kötü muamele (aynı konutta birlikte yaşadığı kişilerden birine karşı kötü muamelede bulunma)
- Aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali (aile hukukundan doğan bakım, eğitim veya destek olma yükümlülüğünü yerine getirmeme)
- Çocuğun kaçırılması ve alıkonulması

Şema 1.16: Aile düzenine karşı suçlar

1.2.9. Ekonomi, Sanayi ve Ticarete İlişkin Suçlar

Türk Ceza Kanunu’na tanımlanan topluma karşı işlenen suç çeşitlerinden “ekonomi, sanayi ve ticarete ilişkin suçlar” şunlardır:

- İhaleye fesat karıştırma (kamu kurum veya kuruluşları adına yapılan mal veya hizmet alım veya satımlarına ya da kiralamalara ilişkin ihalelere fesat karıştırma)
- Edimin ifasına fesat karıştırma (kamu kurum veya kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, bunların iştirakiyle kurulmuş şirketler, bunların bünyesinde faaliyet gösteren vakıflar, kamu yararına çalışan dernekler ya da kooperatiflere karşı taahhüt altına girilen faaliyetlere fesat karıştırma)
- Fiyatları etkileme (işçi ücretlerinin veya besin veya malların değerlerinin artıp eksilmesi sonucunu doğurabilecek bir şekilde ve bu maksatla yalan haber veya havadis yayma vb.)
- Kamuya gerekli şeylerin yokluğuna neden olma (taahhüt ettiği işi yerine getirmeyerek kamu kurum ve kuruluşları veya kamu hizmeti veya genel bir felaketin önlenmesi için zorunlu eşya veya besinlerin ortadan kalkmasına veya önemli ölçüde azalmasına neden olma)
- Ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması
- Mal veya hizmet satımından kaçınma (belli bir mal veya hizmeti satmaktan kaçınarak kamu için acil bir ihtiyacın ortaya çıkmasına neden olma)
- Tefecilik (kazanç elde etmek amacıyla başkasına ödünç para verme)

Ekonomi, Sanayi Ve Ticarete İlişkin Suçlar

- İhaleye fesat karıştırma
- Edimin ifasına fesat karıştırma
- Fiyatları etkileme
- Kamuya gerekli şeylerin yokluğuna neden olma
- Ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması
- Mal veya hizmet satımından kaçınma
- Tefecilik

Şema 1.17: Ekonomi, sanayi ve ticarete ilişkin suçlar

1.2.10. Bilişim Alanında Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan topluma karşı işlenen suç çeşitlerinden “bilişim alanında suçlar” şunlardır:

- Bilişim sistemine girme (bir bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına hukuka aykırı olarak girme)
- Sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme (bir bilişim sisteminin işleyişini engelleme veya bozma)
- Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması (başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimse, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırtarak kendisine veya başkasına yarar sağlama)

Şema 1.18: Bilişim alanında suçlar

1.3. Millete ve Devlete Karşı Suçlar

Resim 1.4: Millete ve devlete karşı suç

Türk Ceza Kanunu, “Millete ve Devlete Karşı Suçlar” başlığı altında 8 çeşit suç tarif etmiştir. Bunlar aşağıdaki şemada verilmiştir (Şema 1.19).

Şema 1.19: Millete ve devlete karşı suçlar

1.3.1. Kamu İdaresinin Güvenilirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar

Devlet idaresi aleyhine işlenen cürümler ve bunlara karşı getirilen cezalarla, kamu kurumlarının düzenli işleyişinin sağlanmasını ve devlete ait menfaatlerin korunması amaçlanmıştır. Bu suçlar ya memurlar tarafından ya da herkes tarafından işlenebilir.

Bir kimsenin ceza kanunlarının uygulanması yönünden kamu görevlisi sayılabilmesi ve kamu görevlisi tarafından işlenebilir suçları işleyebilmesi için sadece o kimsenin yaptığı

işin "kamusal faaliyet" olması aranmaktadır. Dolayısıyla kişinin devlet veya diğer kamu kurumlarıyla istihdam ilişkisi içinde olup olmamasının, istihdam ilişkisi içinde ise atama veya seçim yoluyla ya da başka bir yolla göreve gelmiş olmasının önemi olmadığı gibi görevin sürekli veya geçici olması da önemli değildir.

Kamu idaresinin güvenilirliğine ve işleyişine karşı suçları kısaca açıklayalım:

- **Zimmet:** Görevi nedeniyle kendisine devredilmiş olan veya koruma ve gözetimiyle yükümlü olduğu malı kendisinin veya başkasının zimmetine geçirme.
- **İrtikap:** Görevinin sağladığı nüfuzu kötüye kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlanmasına veya bu yolda vaatte bulunulması için bir kimseye baskı yapan kamu görevlisi, irtikap suçunu işlemiş olur.
- **Rüşvet:** Genel anlamda rüşvet, bir memur ile herhangi bir kişi arasında gerçekleştirilen ve memurun yetkilerinin icrası ile ilgili bir iş için diğerinden hakkı olmayan bir karşılık kabul etmesi sonucunu doğuran bir anlaşmadan ibarettir. Devlet rüşvet alan memuru olduğu kadar rüşvet veren kişiyi de cezalandırmak suretiyle bu tür fiilleri yasaklamaktadır.
- **Denetim görevinin ihmali:** Zimmet veya irtikap suçunun işlenmesine kasten göz yuman denetimle yükümlü kamu görevlisi, işlenen suçun müşterek faili olarak sorumlu tutulur.
- **Görevi kötüye kullanma:** Görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir kazanç sağlayan kamu görevlisi, görevi kötüye kullanma ile suçlanır.
- **Yetkili olmadığı bir iş için yarar sağlama:** Görevine girmeyen ve yetkili olmadığı bir işi yapabileceği veya yaptırabileceği kanaatini uyandırarak yarar sağlayan kamu görevlisi, yetkili olmadığı bir iş için yarar sağlama ile suçlanır.
- **Zor kullanma yetkisine ilişkin sınıрын aşılması:** Zor kullanma yetkisine sahip kamu görevlisinin, görevini yaptığı sırada, kişilere karşı görevinin gerektirdiği ölçünün dışında kuvvet kullanması hâlinde, kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.
- **Göreve ilişkin sırrın açıklanması:** Görevi nedeniyle kendisine verilen veya aynı nedenle bilgi edindiği ve gizli kalması gereken belgeleri, kararları ve emirleri ve diğer tebligatı açıklayan veya yayınlayan veya ne suretle olursa olsun başkalarının bilgi edinmesini kolaylaştıran kamu görevlisi, göreve ilişkin sırrın açıklanması ile suçlanır.
- **Kamu görevlisinin ticareti:** Yürüttüğü görevin sağladığı nüfuzdan yararlanarak bir başkasına mal veya hizmet satmaya çalışan kamu görevlisi, hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.
- **Kamu görevinin terki veya yapılmaması:** Hukuka aykırı olarak ve toplu biçimde görevlerini terk eden, görevlerine gelmeyen, görevlerini geçici de olsa

kısmen veya tamamen yapmayan veya yavaşlatan kamu görevlilerinin her biri hakkında hapis cezası verilir.

- **Kişilerin malları üzerinde usulsüz tasarruf:** Kişilerin taşınır veya taşınmaz malları üzerinde, karşılık ödenmek suretiyle de olsa zorla tasarrufta bulunan kamu görevlisi, kişilerin malları üzerinde usulsüz tasarruf ile suçlanır.
- **Kamu görevinin usulsüz olarak üstlenilmesi:** Bir kamu görevini, kanun ve nizamlara aykırı olarak yerine getirmeye teşebbüs eden veya terk emri kendisine bildirilmiş olduğu hâlde görevi sürdüren kimseye hapis cezası verilir.
- **Kanuna aykırı eğitim kurumu:** Kanuna aykırı olarak eğitim kurumu açanlara, bunları çalıştıranlara ve bu kurumlarda kanuna aykırı olarak açıldığını bildiği hâlde öğretmenlik yapanlara, hapis cezası verilir.
- **Özel işaret ve kıyafetleri usulsüz kullanma:** Bir rütbe veya kamu görevinin veya mesleğin, resmî elbisesini yetkisi olmaksızın alenen ve başkalarını yanıltacak şekilde giyen veya hakkı olmayan nişan veya madalyaları takan kimselere hapis cezası verilir.
- **Görevi yaptırmamak için direnme:** Kamu görevlisine karşı görevini yapmasını engellemek amacıyla cebir veya tehdit kullanma.
- **Kamu görevine ait araç ve gereçleri suçta kullanma:** Görevi gereği olarak elinde bulundurduğu araç ve gereçleri bir suçun işlenmesi sırasında kullanan kamu görevlisinin suçudur.

Kamu İdaresinin Güvenilirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar

- Zimmet
- İrtikap
- Denetim görevinin ihmali
- Rüşvet
- Yetkili olmadığı bir iş için yarar sağlama
- Zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması
- Görevi kötüye kullanma
- Göreve ilişkin sırrın açıklanması
- Kamu görevlisinin ticareti
- Kamu görevinin terki veya yapılmaması
- Kişilerin malları üzerinde usulsüz tasarruf
- Kamu görevinin usulsüz olarak üstlenilmesi
- Kanuna aykırı eğitim kurumu
- Özel işaret ve kıyafetleri usulsüz kullanma
- Görevi yaptırmamak için direnme
- Kamu görevine ait araç ve gereçleri suçta kullanma

Şema 1.20: Kamu idaresinin güvenilirliğine ve işleyişine karşı suçlar

1.3.2. Adliye Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunun'ca tanımlanan, millete ve devlete karşı işlenen suç çeşitlerinden “adliye karşı suçlar” şunlardır:

- İftira (bir kimseye hukuka aykırı bir fiil isnat edilmesi)
- Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması
- Suç üstlenme
- Suç uydurma
- Yalan tanıklık
- Yalan yere yemin
- Gerçeğe aykırı bilirkişilik veya tercümanlık
- Yargı görevi yapma etkilene
- Suçu bildirmeme
- Kamu görevlisinin suçu bildirmemesi
- Sağlık mesleği mensuplarının suçu bildirmemesi
- Suç delillerini yok etme, gizleme veya değiştirme
- Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama
- Suçluyu kayırma (suç işleyen bir kişiye araştırma, yakalanma, tutuklanma veya hükmün infazından kurtulması için imkân sağlama)
- Tutuklu, hükümlü veya suç delillerini bildirmeme
- Gizliliğin ihlali (kapalı yapılmasına karar verilen duruşmadaki açıklama veya görüntülerin gizliliğinin alenen ihlal edilmesi)
- Ses veya görüntülerin kayda alınması (soruşturma ve kovuşturma işlemleri sırasındaki ses veya görüntüleri yetkisiz olarak kayda alma veya nakletme)
- Genital muayene (yetkili merci kararı olmaksızın kişinin genital muayeneye gönderilmesi)
- Adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs
- Muhafaza görevini kötüye kullanma (muhafaza edilmek üzere kendisine resmen teslim olunan mal üzerinde teslim amacı dışında tasarrufta bulunma)
- Resmen teslim olunan mala el konulması ve bozulması (başkasına resmen teslim edilen taşınır ve taşınmaz malın kişinin elinden rızası dışında alınması)
- Başkası yerine ceza infaz kurumuna veya tutukevine girme
- Hükümlü veya tutuklunun kaçması
- Kaçmaya imkân sağlama
- Muhafızın görevini kötüye kullanması (tutuklu veya hükümlünün muhafazası ile görevli kişilerin, görevlerinin gereklerine aykırı hareket etmeleri)
- Hükümlü veya tutukluların ayaklanması
- İnfaz kurumuna veya tutukevine yasak eşya sokmak
- Hak kullanımını ve beslenmeyi engelleme (mevzuatın hükümlü ve tutuklulara tanıdığı her türlü hakkın engellenmesi)

Adliyeye Karşı Suçlar

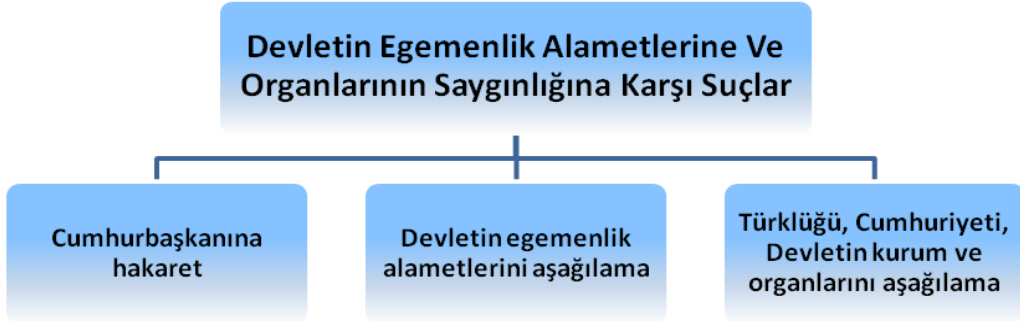
- İftira
- Başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerinin kullanılması
- Suç üstlenme
- Suç uydurma
- Yalan tanıklık
- Yalan yere yemin
- Gerçeğe aykırı bilirkişilik veya tercümanlık
- Yargı görevi yapmanı etkileme
- Suçu bildirmeme
- Kamu görevlisinin suç u bildirmemesi
- Sağlık mesleği mensuplarının suç u bildirmemesi
- Suç delillerini yok etme, gizleme veya değıştirme
- Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama
- Suçluyu kayırma
- Tutuklu, hükümlü veya suç delillerini bildirmeme
- Gizliliğin ihlali
- Ses veya görüntülerin kayda alınması
- Genital muayene
- Adil yargılamayı etkilemeye teşebbüs
- Muhafaza görevini kötüye kullanma
- Resmen teslim olunan mala elkonulması ve bozulması
- Başkası yerine ceza infaz kurumuna veya tutukevine girme
- Hükümlü veya tutuklunun kaçması
- Kaçmaya imkan sağlama
- Muhafızın görevini kötüye kullanması
- Hükümlü veya tutukluların ayaklanması
- İnfaz kurumuna veya tutukevine yasak eşya sokmak
- Hak kullanımını ve beslenmeyi engelleme

Şema 1.21: Adliyeye karşı suçlar

1.3.3. Devletin Egemenlik Alametlerine ve Organlarına Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan, millete ve devlete karşı işlenen suç çeşitlerinden “devletin egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlar” şunlardır:

- Cumhurbaşkanına hakaret
- Devletin egemenlik alametlerini aşağılama
- Türklüğü, Cumhuriyeti, devletin kurum ve organlarını aşağılama

Şema 1.22: Devletin egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı suçlar

1.3.4. Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan, millete ve devlete karşı işlenen suç çeşitlerinden “devletin güvenliğine karşı suçlar” şunlardır:

- Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak
- Düşmanla iş birliği yapmak
- Devlete karşı savaşa tahrik
- Temel millî yararlar karşı hareket
- Yabancı devlet aleyhine asker toplama
- Askerî tesisleri tahrip etme ve düşman askeri hareketleri yararına anlaşma
- Düşman devlete maddi ve mali yardım

Devletin güvenliğine karşı suçlar

- Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak
- Düşmanla işbirliği yapmak
- Devlete karşı savaşa tahrik
- Temel milli yararlar karşı hareket
- Yabancı devlet aleyhine asker toplama
- Askeri tesisleri tahrip ve düşman askeri hareketleri yararına anlaşma
- Düşman devlete maddi ve mali yardım

Şema 1.23: Devletin güvenliğine karşı suçlar

1.3.5. Anayasal Düzene Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan, millete ve devlete karşı işlenen suç çeşitlerinden “anayasal düzene karşı suçlar” şunlardır

- Anayasayı ihlal
- Cumhurbaşkanı suikast ve fiili saldırı
- Yasama organına karşı suç
- Hükûmete karşı suç
- Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetine karşı silahlı isyan
- Silahlı örgüt
- Silah sağlama (örgütlerin faaliyetlerinde kullanılmak maksadıyla silah temini)
- Suç için anlaşma (suç işlemek üzere iki veya daha fazla kişinin bir biçimde anlaşması)

Anayasal düzene karşı suçlar

- Anayasayı ihlal
- Cumhurbaşkanına suikast ve fiili saldırı
- Yasama organına karşı suç
- Hükûmete karşı suç
- Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetine karşı silahlı isyan
- Silahlı örgüt
- Silah sağlama
- Suç için anlaşma

Şema 1.24: Anayasal düzene karşı suçlar

1.3.6. Millî Savunmaya Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan, millete ve devlete karşı işlenen suç çeşitlerinden “millî savunmaya karşı suçlar” şunlardır:

- Askerî komutanlıkların gaspı
- Halkı askerlikten soğutma
- Askerleri itaatsizliğe teşvik
- Yabancı hizmetine asker yazma, yazılma
- Savaş zamanında emirlere uymama (savaş zamanında devletin yetkili makam ve mercilerinin emir veya kararlarına bilerek aykırı harekette buluma)
- Savaşta yalan haber yayma (savaş sırasında kamunun endişe ve heyecan duymasına neden olacak veya halkın maneviyatını sarsacak veya düşman karşısında ülkenin direncini azaltacak şekilde haberler)
- Seferberlikle ilgili görevin ihmali (barış zamanında kamu görevlisinin seferberlikle ilgili görevlerinin ihmali)
- Düşmandan unvan ve benzeri dereceler kabulü (Türkiye ile savaş hâlinde bulunan bir devletten akademik derece veya şeref, unvan, nişan ve diğer fahri rütbe veya bunlara ait maaş veya başka yararlar)

Millî savunmaya karşı suçlar

- Askerî komutanlıkların gaspı
- Halkı askerlikten soğutma
- Askerleri itaatsizliğe teşvik
- Yabancı hizmetine asker yazma, yazılma
- Savaş zamanında emirlere uymama
- Savaşta yalan haber yayma
- Seferberlikle ilgili görevin ihmali
- Düşmandan unvan ve benzeri payeler kabulü

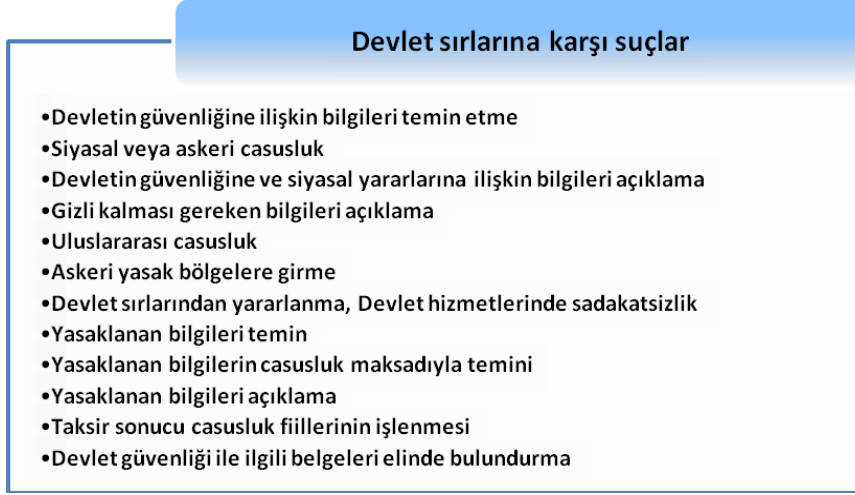
Şema 1.25: Millî savunmaya karşı suçlar

1.3.7. Devlet Sırlarına Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan, millete ve devlete karşı işlenen suç çeşitlerinden “devlet sırlarına karşı suçlar” şunlardır:

- Devletin güvenliğine ilişkin bilgileri temin etme
- Siyasal veya askerî casusluk
- Devletin güvenliğine ve siyasal yararlarına ilişkin bilgileri açıklama
- Gizli kalması gereken bilgileri açıklama
- Uluslararası casusluk
- Askerî yasak bölgelere girme
- Devlet sırlarından yararlanma, devlet hizmetlerinde sadakatsizlik

- Yasaklanan bilgileri temin
- Yasaklanan bilgilerin casusluk maksadıyla temini
- Yasaklanan bilgileri açıklama (yasaklanan bilgileri siyasi veya askerî casusluk maksadıyla açıklama)
- Taksir sonucu casusluk fiillerinin işlenmesi
- Devlet güvenliği ile ilgili belgeleri elinde bulundurma

Şema 1.26: Devlet sırlarına karşı suçlar

1.3.8. Yabancı Devletlerle Olan İlişkilere Karşı Suçlar

Türk Ceza Kanunu'na tanımlanan, millete ve devlete karşı işlenen suç çeşitlerinden “yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlar” şunlardır:

- Yabancı devlet başkanına karşı suç
- Yabancı devlet bayrağına karşı hakaret
- Yabancı devlet temsilcilerine karşı suç

Şema 1.27: Yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlar

UYGULAMA FAALİYETİ

Burak'taki alacağını tahsil etmek isteyen Ali, pek çok defa bunu Burak'a iletmış olsa da bir türlü amacına ulaşamaz. Konuşarak parasını alamayacağını anlayan Ali, arkadaşları Cengiz, Doğan ve Engin'e bu sorunundan söz eder ve parasını almak için kendisine yardım etmelerini ister. Bunun üzerine Ali, Cengiz, Doğan ve Engin, bir gece Burak'ı iş yerinden çıktuktan sonra takip etmeye başlar. Burak, تنها bir sokağa girdiğinde Doğan ve Engin üzerine saldırır, aynı anda Cengiz cebinden çıkardığı bıçağı Burak'ın boynuna dayar, Ali de derhâl parasını vermesini aksi takdirde başına daha kötü şeyler geleceğini söyler. Burak, korkuya kapılır ve cüzdanını verir, kalan parayı da birkaç gün içerisinde Ali'nin iş yerine getireceğini söyler.

Olaydan üç gün sonra Burak, yanına aldığı ancak hiçbir şey söylemediği arkadaşı Fethi ile birlikte Ali'nin çalıştığı yere gider. Kalan parayı verir ancak yaşadığı korkunun intikamını almak için Ali'yi Fethi ile birlikte döverek yaralar ve kaçır. Kamu kuruluşunda şoför olarak çalışan Ali de resmî araçla birlikte peşlerine düşer ve resmî araç ile Burak'ın kullandığı araca kasten çarpar.

Ali'nin başına gelenlere çok üzülen babası Halil, bir akşam Burak'ın oturduğu apartmanın önüne giderek ağır sözler söyleyip bağırır ve aynı apartmandaki herkesi tehdit eder.

Yukarıdaki örnek olay incelemesini göz önüne alarak failleri ve mağdurları göstererek suçları inceleyiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Kişilere karşı işlenen suçları, failleri ve mağdurları tespit ederek suç çeşitlerine göre belirleyiniz.	➤ Örnek olaydaki kişilerin birbirleri arasında geçen münasebetleri tek tek not olarak daha sonra suç tahlili yapınız.
➤ Topluma karşı işlenen suçları, failleri tespit ederek suç çeşitlerine göre belirleyiniz.	➤ Topluma karşı işlenen suçların tek bir mağduru olamayacağını aklınızda bulundurunuz.
➤ Millete ve devlete karşı işlenen suçları, failleri tespit ederek suç çeşitlerine göre belirleyiniz.	➤ Suç ve suç araçlarını dikkate alınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.	Kişilere karşı işlenen suçları, failleri ve mağdurları tespit ederek suç çeşitlerine göre belirleyebildiniz mi?		
2.	Topluma karşı işlenen suçları, failleri tespit ederek suç çeşitlerine göre belirleyebildiniz mi?		
3.	Millete ve devlete karşı işlenen suçları, failleri tespit ederek suç çeşitlerine göre belirleyebildiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatle okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi kişilere karşı suçlardan birisi değildir?
A) Aile düzenine karşı suçlar
B) Hayata karşı suçlar
C) Hürriyete karşı suçlar
D) Malvarlığına karşı suçlar
E) Özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçlar
2. Aşağıdakilerden hangisi topluma karşı suçlardan birisidir?
A) Hayata karşı suçlar
B) Devlet sırlarına karşı suçlar
C) Hürriyete karşı suçlar
D) Anayasal düzene karşı suçlar
E) Kamu güvenine karşı suçlar
3. Aşağıdakilerden hangisi millete ve devlete karşı suçlardan birisi değildir?
A) Millî savunmaya karşı suçlar
B) Ekonomi, sanayi ve ticarete ilişkin suçlar
C) Devlet sırlarına karşı suçlar
D) Yabancı devletlerle olan ilişkilere karşı suçlar
E) Kamu idaresinin güvenilirliğine ve işleyişine karşı suçlar
4. “Bir memur ile herhangi bir kişi arasında gerçekleştirilen ve memurun yetkilerinin icrası ile ilgili bir iş için diğerinden hakkı olmayan bir karşılık kabul etmesi sonucunu doğuran bir anlaşmadır.” tanımlaması aşağıdakilerden hangisine aittir?
A) Zimmet
B) Rüşvet
C) Denetim görevinin ihmali
D) Görevi kötüye kullanma
E) İrtikap
5. “Görevi nedeniyle kendisine devredilmiş olan veya koruma ve gözetimiyle yükümlü olduğu malı kendisinin veya başkasının zimmetine geçirmek.” tanımlaması aşağıdakilerden hangisine aittir?
A) Zimmet
B) Rüşvet
C) Denetim görevinin ihmali
D) Görevi kötüye kullanma
E) İrtikap

6. “Görevinin sağladığı nüfuzu kötüye kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlanmasına veya bu yolda vaatle bulunulması için bir kimseye baskı yapan kamu görevlisinin, işlemiş olduğu suçtur.” tanımlaması aşağıdakilerden hangisine aittir?
- A) Zimmet
B) Rüşvet
C) Denetim görevinin ihmali
D) Görevi kötüye kullanma
E) İrtikap
7. Aşağıdakilerden hangisi topluma karşı suçlardan birisi değildir?
- A) Genel tehlike yaratan suçlar
B) Adliyeye karşı suçlar
C) Kamu barışına karşı suçlar
D) Bilişim alanında suçlar
E) Genel ahlaka karşı suçlar
8. Aşağıdakilerden hangisi millete ve devlete karşı suçlardan birisidir?
- A) Devletin güvenliğine karşı suçlar
B) Vücut dokunulmazlığına karşı suçlar
C) Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar
D) Ulaşım araçlarına veya sabit platformlara karşı suçlar
E) Genel ahlaka karşı suçlar

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Türk Ceza Kanunu'na uygun olarak dava ve cezanın sona ermesini gerektiren nedenleri yorumlayabileceksiniz.

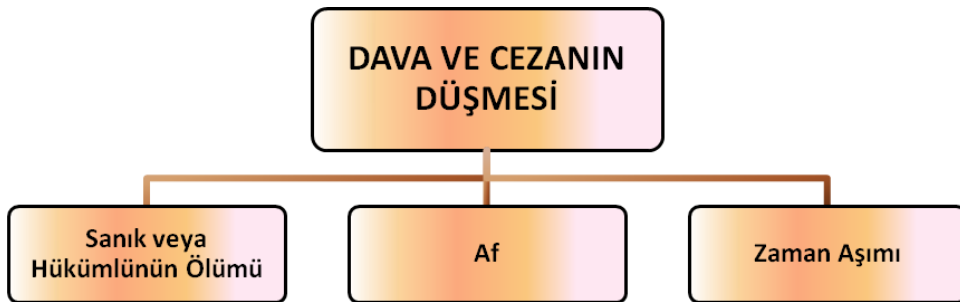
ARAŞTIRMA

- Bir davanın ve bir ceza kararının hangi durumlarda hükümsüz olabileceğini, sosyal çevrenizdeki kişilerle konuşunuz. Bu şekilde bir ön görüş kazanmaya çalışınız. Düşüncelerinizi yazıya dökünüz ve sınıfta arkadaşlarınızın edindiği izlenimlerle kıyaslayınız.

2. DAVA VE CEZANIN DÜŞMESİ

Ceza ilişkisini düşüren sebeplerin varlığı hâlinde; suçun cezalandırılabilme şartları gerçekleşmiş olsa dahi, ceza davası açılmamakta, açılmış olan dava düşmekte ya da verilen ceza infaz edilememektedir.

Tüm bu sonuçları doğuran nedenler, sanık veya mahkûmun ölümü ile af ve zaman aşımıdır.

Şema 2.1: Dava ve cezanın düşmesi

2.1. Sanık veya Hükümlünün Ölümü

Sanığın ölümü hâlinde ceza davası ortadan kalkar. Fakat bu durum, açılmış ya da açılacak olan hukuk davalarına bir engel teşkil etmez. Ayrıca ölen sanık hakkında müsadere (taşınır veya taşınmaz malın kişinin rızası olmaksızın hükümet kuvvetleri tarafından alınması) cezasına hükmetmek de mümkündür.

Mahkûmun ölümü hâlinde ise kesinleşmiş olan müsadere ve muhakeme masrafları hariç olmak üzere, verilmiş olan tüm ceza ve yaptırımlar, bütün neticeleri ile birlikte hukuk dünyasından silinir.

2.2. Af

Af ceza ilişkisini düşüren bir sebeptir. Af, genel af ve özel af olmak üzere iki kısımda incelenebilir.

Genel af, kamu davasının ve hükmolunan cezanın bütün hukuki ve cezai neticelerini ortadan kaldırır. Kural olarak genel affın disiplin cezalarına bir etkisi bulunmaz.

Özel af ise açıkça belirtilen durumlara göre, cezayı ya ortadan kaldırır ya azaltır ya da değiştirir. Özel af, genel affın aksine, yalnızca cezayı ortadan kaldırmakta, azaltmakta veya değiştirmektedir. Yani, mahkûmiyet hükmünün tüm neticeleri kaldırılmamakta, yalnızca cezanın kaldırılması mümkün olmaktadır.

Genel ve özel affa TBMM karar verir. Ancak özel affa, sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebi ile cumhurbaşkanı tarafından da karar verilebilir. Anayasa'mızın 14. maddesinden hüküm giyenler ile orman suçlarından dolayı mahkûm olanlar hakkında genel ve özel affa hükmolunamaz.

2.3. Zaman Aşımı

Zaman aşımını, dava ve ceza zaman aşımı olarak iki kısımda incelemek gerekir.

➤ Dava zaman aşımı

Kanunda öngörülen süreler içerisinde kamu davasının hiç açılmaması durumunda dava açılmaması ve açılmışsa da davanın düşmesini gerektiren sürelere dava zaman aşımı denilir.

Soruşturma ve kovuşturma yapılmasının izin veya karar alınması veya diğer bir mercide çözülmesi gereken bir meselenin sonucuna bağlı bulunduğu hâllerde izin veya kararın alınmasına veya meselenin çözümüne veya kanun gereğince hakkında kaçak olduğu hususunda karar verilmiş olan suç faili hakkında bu karar kaldırılıncaya kadar dava zaman aşımı durur.

Bir suçla ilgili olarak aşağıdaki durumlarda zaman aşımı kesilir.

- Şüpheli veya sanıklardan birinin savcı huzurunda ifadesinin alınması veya sorguya çekilmesi
- Şüpheli veya sanıklardan biri hakkında tutuklama kararının verilmesi
- Suçla ilgili olarak iddianame düzenlenmesi
- Sanıklardan bir kısmı hakkında da olsa mahkûmiyet kararı verilmesi hâlinde dava zaman aşımı kesilir.

Dava zaman aşımı kesildiğinde zaman aşımı süresi yeniden işlemeye başlar. Dava zaman aşımını kesen birden fazla nedenin bulunması hâlinde, zaman aşımı süresi son kesme nedeninin gerçekleştiği tarihten itibaren yeniden işlemeye başlar. Kesilme hâlinde, zaman aşımı süresi ilgili suça ilişkin olarak kanunda belirlenen sürenin en fazla yarısına kadar uzar.

➤ **Ceza zaman aşımı**

Kanunda yazılı sürelerin geçmesiyle birlikte cezanın infaz edilememesi sonucunu ortaya çıkaran süreler ceza zaman aşımı adı verilir. Ceza zaman aşımı, hükmün kesinleştiği veya infazın kesintiye uğradığı günden itibaren işlemeye başlar. Dava zaman aşımından farklı olarak ceza zaman aşımında yalnızca "kesme" sebepleri düzenlenmiştir. Buna göre mahkûma, yetkili merci tarafından tebliğ edilen her türlü muamele, yakalama ve mahkûm olan kişinin, mahkûm olduğu suç cinsinden diğer bir suç daha işlemesi ceza zaman aşımını keser. Zaman aşımının kesilmesiyle birlikte o ana kadar işlemiş olan süre yanar.

2.4. Şikâyetten Vazgeçme

Bazı suçların kovuşturulmasının şikâyete bağlı tutulması Ceza Hukuku açısından farklı sebeplere dayanmaktadır. Bu tür suçlardan zarar gören kişinin bu suçtan dolayı kamu davası açılmasını istemesi veya kamu davası açılmasında kendisi açısından sakınca bulunmadığını açıklaması gerekir.

Şikâyetten vazgeçme, şikâyet üzerine açılan davaya ilişkin suçun işlenmesinde iştirakçi olanları da kapsar. Kamu davasının düşmesi, suçtan zarar gören kişinin şikâyetten vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve suçtan zarar gören, şikâyetinden vazgeçtiği sırada şahsi haklarından da vazgeçtiğini ayrıca açıklamış ise artık hukuk mahkemesinde de dava açamaz.

Türk Ceza Kanunu'nda takibi şikâyete bağlı suçlar şunlardır:

- Basit tıbbi müdahaleyle giderilebilecek yaralama
- Taksirle yaralama (Bilinçli taksir ile yaralama suçlarının takibi şikâyete bağlı değildir.)
- Cinsel dokunulmazlığı ihlal
- Eşe cinsel saldırı
- 15 yaşından büyük çocukla isteği ile cinsel ilişki (Ancak sanık mağdurdan 5 yaştan daha büyükse bu suçun takibi şikâyete bağlı değildir.)
- Cinsel taciz
- Tehdit
- Konut dokunulmazlığını ihlal
- İş ve çalışma hürriyetini ihlal
- Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma
- Hakaret (Kamu görevlisine hakaret suçu şikâyete tabi değildir.)
- Haberleşmenin gizliliğini ihlal
- Kişiler arasındaki konuşmaların dinlenmesi ve kayda alınması
- Özel hayatın gizliliğini ihlal
- Paydaş veya el birliği ile malik olunan mal üzerinde hırsızlık
- Bir hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla işlenen hırsızlık
- Kullanma hırsızlığı
- Mala zarar verme

- Sebepsiz sahipli hayvanı öldürme veya zarar verme
- Güveni kötüye kullanma
- Bedelsiz senedi kullanma
- Alacağı tahsil amacıyla dolandırıcılık

2.5. Uzlaşma

Türk Ceza Kanunu'nda, soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlarda, şikâyetten vazgeçmeden ayrı olarak uzlaşma müessesesi kabul edilmiştir. Şikâyetten vazgeçme, soyut bir şekilde gerçekleşmektedir. Şikâyetten vazgeçmenin kabulü için mağdurun uğradığı zararın herhangi bir şekilde karşılanması şart olarak aranmamaktadır. Hâlbuki uzlaşma hâlinde fail, suçtan zarar gören gerçek kişinin veya özel hukuk tüzel kişisinin maruz kaldığı zararın tümünü veya büyük bir kısmını ödemeyi veya gidermeyi üstlenmektedir. Failin üstlenmiş bulunduğu zararın karşılanması yönündeki edimi eksiksiz bir şekilde yerine getirmesi hâlinde, Cumhuriyet savcısı tarafından kamu davası açılmayacak ya da açılmış olan kamu davasıyla ilgili olarak mahkeme tarafından düşme kararı verilecektir. Böylece uzlaşma, suç mağdurunun uğradığı zararların karşılanmasını mümkün kılabilme açısından etkin bir yol olarak öngörülmüştür.

Resim 2.1: Uzlaşma

Fail kanunda öngörülen yöntemle göre çağrılır, suçtan dolayı sorumluluğunu kabul edip etmediği sorulur. Suçun faili sorumluluğu kabul etmediği takdirde uzlaşma yolu kapanmış olur. Fail suçu kabul eder ve maddi-manevi zararın tümünü veya büyük bir kısmını ödeyeceğini veya zararları gidereceğini bildirirse durum suçun mağduru veya kanuni temsilcisine bildirilir. Suçun mağduru veya kanuni temsilcisi uzlaşmayı kabul ederse soruşturma sürdürülmez. Uzlaştırıcı avukat taraflarla görüşür, imkân olduğu takdirde tarafları bir araya getirir ve en geç otuz gün içinde uzlaşmayı sonuçlandırır. Süre yetmezse bu süre otuz gün daha uzatılabilir. Uzlaştırıcı, yaptığı işlemleri ve uzlaşmayı sağlayıcı müdahalelerini belirten bir raporu on gün içinde ilgili Cumhuriyet Savcısına sunar. Zarar, uzlaşmaya uygun olarak giderildiğinde ve uzlaştırma işleminin giderleri, fail tarafından ödendiğinde kovuşturmayla yer olmadığına karar verilir. Aksi hâlde kamu davası açılır.

Uzlaşmanın gerçekleşmesi ve uzlaşma ile yargılama giderlerinin fail tarafından ödenmesi hâlinde davanın düşmesine karar verilir.

Uzlaşmanın hedefi suçun işlenmesinden sonra fail ve mağdur arasında meydana gelen çekişmeyi, hâkim veya Cumhuriyet Savcısının ya da onların atayacakları bir uzlaştırıcının girişimiyle çözmek hem adaleti sağlamak hem de mağduru tatmin etmektir.

2.6. Ön Ödeme

Yalnız adli para cezasını gerektiren veya kanun maddesinde öngörülen hapis cezasının yukarı sınırı üç ayı aşmayan suçların faili;

- Adli para cezası değeri biçilmiş miktarını,
- Hapis cezasının aşağı sınırının karşılığı olarak her gün için belirli bir bedel üzerinden bulunacak miktarını,
- Hapis cezası ile birlikte adli para cezası da öngörülmüş ise hapis cezası için yukarıdaki biçimdeki belirlenecek miktar ile adli para cezasının aşağı sınırını, soruşturma giderleri ile birlikte Cumhuriyet Savcılığınca yapılacak tebliğ üzerine on gün içinde ödediği takdirde hakkında kamu davası açılmaz.

Özel kanun hükümleri gereğince işin doğrudan mahkemeye intikal etmesi hâlinde de fail, hâkim tarafından yapılacak bildirim üzerine saptanacak miktardaki parayı yargılama giderleriyle birlikte ödediğinde kamu davası düşer.

Uzlaşma kapsamında kalan suçlar için ön ödeme mümkün değildir. Suç uzlaşma kapsamında ise uzlaşmaya ilişkin hükümler uygulanacak, uzlaşma sağlanır ise sanık hakkında dava açılmayacak eğer uzlaşma sağlanmaz ise artık suçun ön ödemelik suçlardan olduğuna bakılmaksızın dava açılacaktır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıda dava veya ceza düşme nedenlerine sahip hüküm giymiş ve yargılaması devam eden kişiler verilmiştir. Bu kişilerin öykülerini dikkate alarak işlem basamaklarını gerçekleştiriniz.

“A” yüz kızartıcı bir suçtan sanık olarak yargılanmakta iken intihar ederek ceza evinde ölmüştür.

“B” cinayet zanlısı olarak yargılaması devam ederken aradan davanın düşmesini gerektirecek zaman geçmesine rağmen dava sonuçlanamamıştır.

“C” ömür boyu hapis cezası ile ceza evinde yatmakta iken kalp krizi geçirerek ölmüştür.

“D” daha önce adli sicili bulunmadığı hâlde, yargılaması sonucunda iki ay hapis cezası almıştır. Soruşturma giderleri vb. masrafları ve adli para cezasını ödeyerek serbest bırakılmıştır.

“E” güveni kötüye kullanmak suçundan yargılaması devam ederken davacıların uğradığı zararı gidereceğini beyan etmiş ve davacılar bunu kabul etmişlerdir.

“F” mala zarar verme suçundan ceza evinde yatmakta iken davacılar hukuk mahkemesine şahsi haklarından vazgeçtiklerini beyan etmişlerdir.

“G” ömür boyu hapis cezası ile ceza evinde yatmakta iken akciğer kanseri olduğu gerekçesi ile cumhurbaşkanı tarafından verilen bir kararla serbest bırakılmıştır.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Ölüm sebebiyle cezası düşen mahkûmu tespit ediniz.	➤ Dava düşmesi ile ceza düşmesi arasındaki farkı dikkate alınız.
➤ Ölüm sebebiyle davası düşen kişiyi tespit ediniz.	➤ Dava düşmesi ile ceza düşmesi arasındaki farkı dikkate alınız.
➤ Af nedeni ile cezası düşen mahkûmu tespit ediniz.	➤ Affin gereklerini inceleyiniz.
➤ Zaman aşımı nedeni ile davası düşen kişiyi tespit ediniz.	➤ Dava sürecini dikkate alınız.
➤ Şikâyetten vazgeçme nedeni ile cezası düşen mahkûmu tespit ediniz.	➤ Takibi şikâyete bağlı suçları inceleyiniz.
➤ Uzlaşma nedeni ile davası düşen kişiyi tespit ediniz.	➤ Uzlaşmada amacın, mağdurunun uğradığı zararların karşılanması olduğunu düşününüz.
➤ Ön ödeme nedeni ile cezası düşen mahkûmu tespit ediniz.	➤ Ön ödeme için gerekli şartları gözden geçiriniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme ölçütleri	Evet	Hayır
1. Ölüm sebebiyle cezası düşen mahkûmu tespit ettiniz mi?		
2. Ölüm sebebiyle davası düşen kişiyi tespit ettiniz mi?		
3. Af nedeni ile cezası düşen mahkûmu tespit ettiniz mi?		
4. Zaman aşımı nedeni ile davası düşen kişiyi tespit ettiniz mi?		
5. Şikâyetten vazgeçme nedeni ile cezası düşen mahkûmu tespit ettiniz mi?		
6. Uzlaşma nedeni ile davası düşen kişiyi tespit ettiniz mi?		
7. Ön ödeme nedeni ile cezası düşen mahkûmu tespit ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirme”ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatle okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıda verilenlerden hangisi Türk Ceza Kanunu'na göre takibi şikâyete bağlı suçlardan değildir?
A) Konut dokunulmazlığını ihlal
B) Mala zarar verme
C) Kamu görevlisine hakaret
D) Güveni kötüye kullanma
E) Özel hayatın gizliliğini ihlal
2. Aşağıda verilenlerden hangisi Türk Ceza Kanunu'na göre takibi şikâyete bağlı suçlardandır?
A) Kullanma hırsızlığı
B) Cinsel taciz
C) İş ve çalışma hürriyetini ihlal
D) Haberleşmenin gizliliğini ihlal
E) Hepsi
3. Aşağıdaki durumlardan hangisinde bir suçla ilgili olarak dava zaman aşımı kesilir?
A) Şüpheli veya sanıklardan birinin savcı huzurunda ifadesinin alınması
B) Suçla ilgili olarak iddianame düzenlenmesi
C) Şüpheli veya sanıklardan biri hakkında tutuklama kararının verilmesi
D) Sanıklardan bir kısmı hakkında da olsa mahkûmiyet kararı verilmesi
E) Hepsi
4. Aşağıda verilenlerden hangisi ya da hangileri davanın düşmesine sebep olamaz?
I. Af
II. Zaman aşımı
III. Ön ödeme

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

5. ( ) Af ceza ilişkisini düşüren bir sebep değildir.
6. ( ) Sanığın ölümü hâlinde ceza davası ortadan kalkmaz.
7. ( ) Genel af, kamu davasının ve hükmolunan cezanın bütün hukuki ve cezai neticelerini ortadan kaldırır.
8. ( ) Özel af, açıkça belirtilen durumlara göre, cezayı ya ortadan kaldırır ya azaltır ya da değiştirir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

A, B ve C bölümlerindeki istenilenleri yaparak kendinizi değerlendiriniz.

A) Aşağıda verilen suçları şekillerine göre değerlendiriniz.

1. Hakaret, intihar, tehdit, mala zarar verme, kişilerarası konuşmaları dinleme, eğitim öğretimi engellemek
2. Çevreyi kasten kirletme, kötü muamele, tefecilik, uyuşturucu ve uyarıcı madde ticareti
3. İftira, devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak, suç için anlaşma, devletin egemenlik alametlerini aşağılama, yabancı devlet bayrağına hakaret

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Suç şekillerini tespit ediniz.	➤ Kişilere, topluma, millete ve devlete karşı işlenen suçlara göre ayırınız.
➤ Dava ve cezanın düşmesi için takibi şikâyete bağlı suçları tespit ediniz.	➤ Türk Ceza Kanunu'nda takibi şikâyete bağlı suçlara bakınız.

B) Aşağıdaki soruları dikkatle okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi kişilere karşı suçlardan birisidir?
A) Anayasal düzene karşı suçlar
B) Çevreye karşı suçlar
C) Şerefe karşı suçlar
D) Kamunun sağlığına karşı suçlar
E) Millî savunmaya karşı suçlar
2. Aşağıdakilerden hangisi topluma karşı suçlardan birisi değildir?
A) Genel ahlaka karşı suçlar
B) Kamu barışına karşı suçlar
C) Bilişim alanında suçlar
D) Adliyeye karşı suçlar
E) Genel tehlike yaratan suçlar
3. Aşağıdakilerden hangisi millete ve devlete karşı suçlardan birisidir?
A) Genel ahlaka karşı suçlar
B) Ulaşım araçlarına veya sabit platformlara karşı suçlar
C) Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar
D) Vücut dokunulmazlığına karşı suçlar
E) Devletin güvenliğine karşı suçlar

4. “Görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir kazanç sağlama.” tanımlaması aşağıdakilerden hangisine aittir?
A) Zimmet
B) Rüşvet
C) Denetim görevinin ihmali
D) Görevi kötüye kullanma
E) İrtikap
- C) Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.**
5. Kanunda öngörülen süreler içerisinde kamu davasının hiç açılmaması durumunda dava açılmaması ve açılmışsa da davanın düşmesini gerektiren sürelerle ..... denir.
6. Şikâyetten vazgeçmenin kabulü için mağdurun uğradığı zararın herhangi bir şekilde ..... şarttır.
7. Kanunda yazılı sürelerin geçmesiyle birlikte cezanın infaz edilememesi sonucunu ortaya çıkaran sürelerle ..... adı verilir.
8. Af, ... ve ..... olmak üzere iki kısımda incelenebilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	A
2	E
3	B
4	B
5	A
6	E
7	B
8	A

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	C
2	E
3	E
4	A
5	Yanlış
6	Yanlış
7	Doğru
8	Doğru

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	C
2	D
3	E
4	D
5	dava zaman aşımı
6	karşılanması
7	ceza zaman aşımı
8	genel af / özel af

KAYNAKÇA

- 26.09.2004 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı, **Türk Ceza Kanunu**.
- DİKİCİ M. Fatih, **İcra ve İflas Hukuku - Ceza ve Ceza Usul Hukuku**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2004.
- HAFIZOĞULLARI Zeki, **5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Suçların İçtimaina Genel Bir Bakış**, Polis Dergisi, Sayı 44, 2005.
- TOROSLU Haluk, **Ceza Müeyyidesi**, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku (Ceza Hukuku) Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2007.